

Social dumping eller fair konkurrence?

Cirka 125.000 borgere fra andre EU-lande arbejder på fuld tid i Danmark. EU's fri bevægelighed betyder nemlig, at EU-borgere kan bo og arbejde i hele EU.

Østudvidelsen i 2004 og 2007 gjorde det muligt for mange østeuropæere at tage arbejde i Danmark. De fleste EU-borgere, som er rejst til Danmark for at arbejde, kommer fra Polen og Rumænien, men der er også mange fra vores nabolande Sverige og Tyskland. De udenlandske EU-borgere arbejder bl.a. i byggeriet, med rengøring eller i industrien.

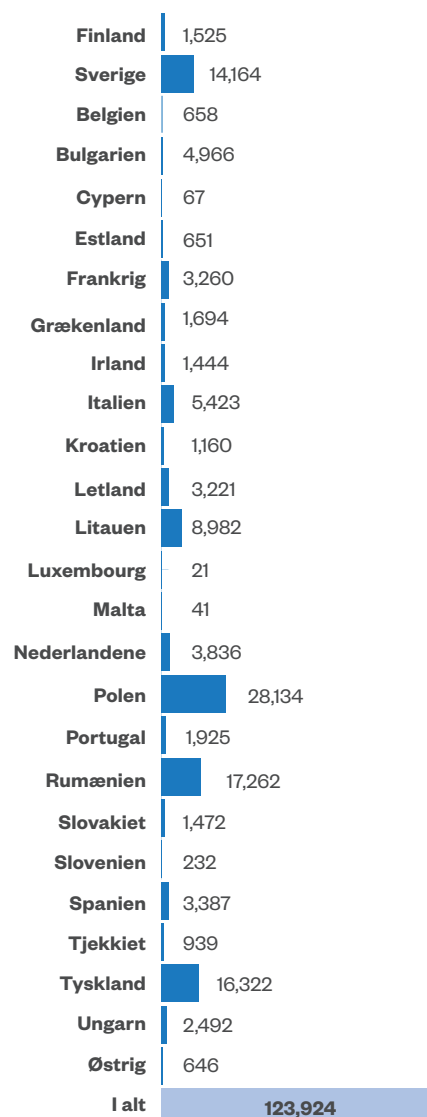
En stor del af de udenlandske arbejdstagere er ansat efter danske overenskomster. Men i nogle sektorer arbejder udenlandsk arbejdskraft på dårligere vilkår og til en dårligere løn end danske arbejdstagere. Der er også problemer med at håndhæve reglerne.

Hvad er social dumping?

Der findes ikke en klar definition på begrebet social dumping. Det bruges typisk til at beskrive situationer, hvor medlemslandenes egen arbejdsstyrkes løn- og arbejdsvilkår sættes under pres af udenlandske arbejdstagere og virksomheder.

Oftentimes er der tale om en situation, hvor udenlandske tjenesteydere kan arbejde i et andet EU-medlemsland på dårligere løn- og arbejdsvilkår end landets egne arbejdstagere.

2019: Antal fuldtidsbeskæftigede udenlandske statsborgere

Kilde: Udlændingeregistret, CPR-registret, CVR-registret, Indkomstregistret.

Hvem er arbejdstager?

EU fastsætter en række sociale minimumskrav til landene for, hvilke løn- og arbejdsvilkår arbejdstagerne skal have. Men EU blander sig normalt ikke i, hvordan landene sikrer disse arbejdsvilkår – f.eks. om det er en opgave for arbejdsmarkedets parter eller for regeringen.

I Danmark blander regeringen sig normalt ikke i forhold, der vedrører arbejdsvilkår og lønniveauer. Det er spørgsmål, der overlades til arbejdsmarkedets parter.

Danmark har heller ikke en lovbestemt mindsteløn, og derfor er det ikke umiddelbart ulovligt at arbejde til en lav timeløn. Men hvis en arbejdsplads er dækket af en overenskomst, skal man følge den løn og de arbejdsvilkår, som er fastsat i overenskomsten.

EU sætter minimumsregler

EU vedtog i 1996 et udstationeringsdirektiv med en række sociale minimumsrettigheder, der skal beskytte arbejdstagere, som er sendt til et andet EU-medlemsland for at arbejde midlertidigt.

Direktivet indeholder bl.a. regler for maksimal arbejdstid, mindste antal betalte feriedage pr. år, mindsteløn, sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen.

Medlemslandene er for nylig blevet enige om en ny version af udstationeringsdirektivet, hvor det slås fast, at princippet om samme løn for samme arbejde samme sted gælder ved udstationering af medarbejdere.

Cirka 29.000 udenlandske EU-borgere var i løbet af 2018 udstationeret midlertidigt i Danmark.

Kommissionen foreslår mindsteløn i EU

Mange steder i EU arbejder folk til en løn, som er så lav, at man ikke kan leve af den. Europa-Kommissionen har derfor fremsat et forslag om mindsteløn i EU, som skal sikre europæiske arbejdstagere en fair løn. I dag har 21 ud af EU's 27 medlemslande en

lovbestemt mindsteløn, men der er meget store forskelle på niveauet. Luxembourgs mindsteløn på 2142 euro om måneden er f.eks. næsten syv gange højere end i Bulgarien, hvor mindstelønnen er 312 euro om måneden. Omregnet til købekraft er lønforskellene noget mindre, men stadig relativt markante.

Danmark, Sverige, Finland, Østrig, Italien og Cypern har alle ordninger uden en lovbestemt mindsteløn, hvor løn og arbejdsvilkår i stedet bliver bestemt ved kollektive aftaler. Europa-Kommissionen har lovet, at ny lovgivning ikke vil påvirke eller stå i vejen for Danmarks forhandlingsbaserede model.

Kommissionen siger også, at lovforslaget ikke kommer til at forpligte medlemslandene til at indføre lovbestemt mindsteløn og fastsætter heller ikke en fælles mindsteløn.

MEDIANLØN I EU-LANDE

Højeste lønninger

	Danmark
	Luxembourg
	Sverige
	Irland
	Belgien

Laveste lønninger

	Bulgarien
	Rumænien
	Litauen
	Ungarn
	Letland

Kilde: Eurostat, 2018.

